



BUTLLETI DEL PARTIT SOCIALISTA CATALÀ



ANY 1 No. 2
Setembre 1942
REDACCIÓ:
Apartado 8620
MEXICO, D. F.

LA NOSTRA POSICIO

El Partit Socialista Català, independent continuador del Moviment Social d'Emancipació Catalana, nascut a l'exili, recolza la política revolucionària del Consell provisional de Catalunya que, a Londres, presideix Carles Pi i Sunyer. Som dels que a través de les Comunitats Catalanes d'Amèrica no hem admès la dimissió d'aquell organisme representatiu del front nacional establert, i volem que continuï la política internacional menada en nom dels catalans lliures de cara a les democràcies perquè vendemà de la victòria, el nostre poble, como tots els pobles que hi tenen dret, sigui tingut en compte en la nova ordenació política, econòmica i social que caldrà implantar a Europa. Som partidaris d'establir aliances amb altres pobles que respectin la nostra personalitat nacional. Volem mantenir l'aliança amb els bascos nacionals i que la representació dels dos pobles defensi amb fermesa el criteri de considerar superada l'etapa constitucional espanyola i dels Estatuts d'autonomia.

Quan el malaguanyat President Companys, en el moment d'esclatar la guerra amb Alemanya, s'adheria en nom Catalunya al cap del Govern de la França democràtica, tots els generals Ascencios de l'època protestaven del fet perquè equivalia a considerar superada l'etapa constitucional espanyola que feia representant de l'Estat espanyol a Catalunya al President de la Generalitat. Quan el President Aguirre, més tard, en nom del poble basc s'adheria al Pacte de l'Atlàntic altra vegada els generals Ascencios en protestaven al·legant que les relacions internacionals corresponien a l'Estat espanyol i no pas a les "regions" autònomes.

El ciutadà Irla, que un dia fou elegit substitut del President Companys, diuen que ara reivindica el lloc de dirigent màxim de la política catalana. Si escoltant el clam de la immensa majoria dels catalans lliures i fent-se intèrpret de la voluntat dels catalans que no poden parlar, es suma el moviment alliberador de la Pàtria, benvingut sigui. Si, al contrari, vol reivindicar el càrrec de representant de l'Estat espanyol a Catalunya i per tant pretén frenar o posar sordina a l'acció internacional que es ve realitzant per mitjà del Consell de Londres, trobarà enfront d'aquesta posició reaccionària i minimalista la ferma voluntat de tots els catalans que no estem disposats a tornar a viure sotmesos al règim polític que representava la Constitució republicana espanyola del 31 i l'Estatut atorgat a Catalunya l'any 32.

Reformes o Revolució?

La Constitució espanyola del 31 i els Estatuts d'autonomia ja han caducat.

Estem passant per uns moments semblants als de la Dictadura Berenguer, després de la Dictadura de Primo de Rivera, que, a Catalunya, culminaren amb la proclamació de la República Catalana.

Avui, com aleshores, unes veus parlamentàries emmudides pel cop de força, voldrien que tot continués igual, com si no hagués passat res. Els diputats i ex-ministres que el general Primo de Rivera va deixar al mig del carrer amb el seu Cop d'Estat, tenen avui llurs deixebles en les persones dels ex-ministres i ex-diputats de la darrera etapa republicana espanyola. Els de l'època Berenguer volien que en restablir-se la llibertat es tornés a la Constitució monàrquica i des d'allà es procedís a les reformes que s'acordessin de fer. Els d'avui volen que es torni a la Constitució republicana del 31 per després veure d'arribar a uns acords per a fer-hi determinades reformes.

Què va a passar aleshores? Després d'haver establert el Pacte "revolucionari" de San Sebastián, s'aprofitaren unes simples eleccions municipals per a donar per superada l'etapa constitucional espanyola i de la Mancomunitat de Catalunya. Ahir, com avui, la voluntat popular va passar per damunt dels tràmits de reforma constitucional que preconitzaven els "legalistes" del moment. Voluntat popular que tenia, sense saber-ho, uns bons fonaments jurídics perquè un jurista de prestigi, avui a l'exili, aleshores Catedràtic de la Universitat de Valladolid i ara Professor de la Universitat Nacional de Mèxic, Lluís Recasens Siches, exposava aquest criteri jurídic, coincident amb l'esperit del poble, en un informe que li va demanar sobre el problema l'Acadèmia de Jurisprudència de Madrid, i deia: "Si carecemos de Derecho constituido, es palmario que sólo habremos de conseguirlo a través de un período constituyente en la ilimitada amplitud de su acepción. Esto es, roto el antiguo Derecho, carentes de otro nuevo, no puede existir un poder jurídico constituido con títulos de legitimidad, sino tan sólo el poder constituyente, pleno, uno e indiviso de la soberanía nacional. No vale ofrecer como medio correcto ni como solución posible el pleno restablecimiento de la legalidad anterior al 13 de septiembre de 1923, alegando que la violación del Derecho no destruye su vigencia normativa. Porque esto, que es cierto con respecto a un precepto concreto dentro de un sistema cuya vigencia unitaria se mantiene, en cambio es absurdo si lo referimos a la totalidad de un orden jurídico"... "La irrupción victoriosa de la fuerza en contra del fundamento esencial del Derecho establecido, esto es, la revolución o el golpe de Estado triunfante, arruina el orden jurídico hasta entonces vigente y crea un nuevo sistema que no guarda conexión con el anterior, aun cuando continúe albergando en su seno algunos de los materiales concretos de éste. El fenómeno de violencia, cuando ataca con éxito el fundamento esencial del Estado, derruye el edificio jurídico anterior... Luego resulta bien patente que hablar de suspensión de la Constitución es un contrasentido, un absurdo; cabría, con respecto a un edificio, dejar en suspenso la utilización de alguna de sus partes; pero es grotesco imaginar que puedan arrinconarse temporalmente sus cimientos para reincorporarlos después. El golpe eficaz contra los cimientos de una casa implica el total derrumbamiento de ésta; y no hay fuerza en el mundo ni fuera de él que pueda convertir lo ya acontecido en no acontecido... No es posible la suspensión total de una Constitución; tal causa significa su muerte, y jamás un colapso. Lo que nazca después, de nuevo, podrá parecerse a lo penúltimo, copiarlo si se quiere; pero en todo caso será una entidad distinta que no puede soldarse con aquélla de la cual está separada nada menos que por siete años de otro régimen, que ni siquiera fué jurídico, sino de nuda arbitrariedad" ("El Poder Constituyente" — Madrid, Javier Morata, editor, 1931).

(Segueix a la pag. 2)

PER UNA CENTRAL SINDICAL CATALANA

Motius que la reclamen

Catalunya necessita una organització sindical obrera d'arrel i acció catalanes; reuneix totes les condicions i té totes les característiques per a aconseguir-ho. No hi ha res que s'hi oposi ni nacionalment ni econòmicament.

De primer podrà no ésser reconegut, però ningú amb autoritat avui ja no nega, que Catalunya és una nació definida; per tant, a més de tenir dret a constituir el seu Estat propi, té el de que totes les seves institucions, siguin de la condició i classe que siguin, formin part integrant del conjunt de la vida catalana, i siguin nacionals els que hi donin el pensament i l'acció.

S'ha fet el retret amb certa raó, que gairebé totes les nacionalitats reconegudes i sorgides després de la guerra dels anys 1914-1918 han esdevingut reductes reaccionaris, on el feixisme hi ha trobat el camp abonat. Precisament volem evitar això per Catalunya; que el moviment sindical en mans forasteres, sense cap ideal ni afecte en vers el poble on actua, porti la seva acció a extrems, que demés de fer impossible la reconstrucció del país, origini distàncies irreductibles entre catalans i els provoqui instints que són la negació de la solidaritat i el progrés humans.

Catalunya no es retrobarà mai de manera integral, mentre el seu moviment sindical obrer no tingui consciència nacional. Catalunya no donarà mai al món la sensació de la seva capacitat organitzadora, ni donarà a conèixer el seu valor científic, ni mostrarà el refinament del seu esperit, mentre l'organització sindical obrera catalana no senti també aquestes activitats com a coses pròpies. I d'això que no s'enriquin ni els escèptics ni els saberuts: podríem retreure molts casos demostratius del que diem, ocorreguts des de l'any 1917; no ho farem; només en senyalarem un: Catalunya ha hagut de passar la vergonya d'haver d'acceptar Consellers de la Generalitat, no solament no catalans, sinó anticatalans declarats.

A través dels nostres anys d'actuació ho havíem pressentit, però en aquests darrers ho hem pogut constatar experimentalment, que a França, en cada obrer francès, primer hi ha un francès; a Rússia, en cada obrer rus, primer hi ha un rus; i a Mèxic, en cada obrer mexicà, primer hi ha un mexicà. No en fem cap retret, però tampoc no és just que se'ns en faci a nosaltres quan no hem fet res per provocar-ho, molt al contrari. Si els catalans àdhuc hem estat víctimes d'aquest estat de coses, l'actitud racional és obrar en conseqüència, car a més de tenir-hi un deure nacional, tenim el dret que ens dóna l'exemple del propi moviment obrer internacional.

Rebutgem aquell concepte nacionalista que provoca aquest histerisme xenòfob i agresiu, que és el que caracteritza els països feixistes; precisament, nosaltres, propugnem pel reconeixement del dret a l'autodeterminació de les nacions naturals, perquè els deliris imperialistes dels feixismes de tota mena rebrien un cop de mort per sempre més.

Econòmicament tampoc hi ha res que s'oposi a la necessitat que té Catalunya de constituir el seu moviment sindical.

En l'aspecte agrícola, la varietat dels cultius posa aquesta branca de la nostra economia, al davant de les altres del propi país, pel seu rendiment monetari, i si bé es cert que som deficitaris en alguns productes d'importància fonamental, que en altres exportem conservant un bon prestigi, i més en podriem aconseguir, si malgrat que la terra a Catalunya està bastant repartida, s'en fes una bona redistribució, metoditzada amb un bon sistema de treball de base col·lectiva, que a recant de l'ordenació tècnica dels cultius, classifiqués les collites, i les elaborés convenientment.

En l'aspecte minerològic, si bé Catalunya no és un país miner per excel·lència, té en canvi en les seves entranyes la riquesa minera més important de tota la península Ibè-

rica: les sals potàssiques; i com a conseqüència d'estudis geològics fets per facultatius, en els mateixos terrenys d'on s'extreuen les sals, hi ha informes tècnics molt seriosos, que assegurin l'existència d'una altra riquesa minera sense explotar: nafta.

Industrialment la qüestió es presenta amb la mateixa claretat; el fet és tant evident, que ningú pot negar que la indústria tèxtil catalana, per exemple, podria perfectament continuar funcionant, tal com ha vingut fent a través dels anys, fossin quines fossin les relacions que Catalunya tingués amb l'Estat espanyol; volem dir amb això, que en el procés de funcionament i fabricació de la nostra indústria tèxtil, no hi intervenen factors provinents de terres espanyoles, ni tècnics, ni maquinària, ni productes que poguessin pertubar-la ni molt menys anular-la. Podem dir el mateix de les altres indústries, car totes es mouen amb llurs propis mitjans, no mantenir cap connexió industrial, ni relació de successió en el procés de fabricació amb les altres indústries iguals o similars d'Espanya, i les relacions comercials existents són per conveniències transaccionals i polítiques més que per necessitats imprescindibles.

Es per aquest motiu, que entre un obrer metal·lúrgic de Barcelona i un altre de Sevilla, per exemple, hi ha menys afinitat d'interessos immediats, necessitat de contacte i eficàcia en els actes de solidaritat, que entre un obrer metal·lúrgic i un altre del ram de la fusta tots dos de Barcelona.

Joan FRONJOSA.

CARTA DE LONDRES

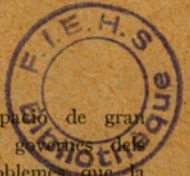
Activitats polítiques dels exiliats.

Els espanyols, ultra les seves típiques penyes de cafè, on fan estratègia damunt d'una tauleta, s'han constituït en dos grups principals. L'un el titolat "Acción Republicana Española", sumen uns 140, són antinegrinistes a cremadent, fan alguna tasca cultural a base de conferències i sustenten teories federalistes tot dient-se amics nostres. L'altre grup és el negrinista. Es mou a base de diners. Tenen local amb un grapat de seccions, cadascuna de les quals és integrada pels mateixos individus que les altres. La qüestió és crear força coses i tenir molts noms; el nombre d'afiliats té poca importància per a ells. Allà dintre hi ha un grup que en diuen "Españoles", un altre que es diu "Juventud Española", un altre de "Jóvenes Vascos", un altre "Llar Catalana" i, per acabar-ho d'arreglar, intenten de crear una organització que es dirà "Coalición Republicana Española", a base de la Constitució del 31 i dels Estatuts d'autonomia. Demanen la unitat, al voltant d'ells, i van a la cacera d'incautes. Tots aquests grups plegats sumen uns 150

MIQUEL FERRER.

Reformes o Revolució?...

La història es repeteix i cal arreconar els escrúpols "legalistes" d'uns quants i deixar de banda les posicions també "legalistes" dels que ho són per conveniència particular i considerar superada l'etapa constitucional republicana espanyola i dels Estatuts autonòmics. Els obrers de les organitzacions espanyoles no volen fer marxa enrera i exigeixen una acció revolucionària que sense perdre cap de les conquestes assolides durant la nostra guerra, s'en camini vers la constitució d'un règim polític federatiu. Quant a la voluntat catalana, la posició de tots els sectors veritablement democràtics que poden manifestar-se i la dels catalans que pateixen sota la tirania franquista és ben clara. Els que som a l'exili no podem acceptar cap dels falsos arguments que s'esgrimeixen per part dels "legalistes" enfront dels que defensem la posició revolucionària. Nosaltres som partidaris de lluitar per la República Catalana; perquè si les potències democràtiques (no pas els polítics espanyols) consideren convenient de comprovar la voluntat del nostre poble, amb el previ reconeixement i l'establiment dels òrgans nacionals d'independència, i per tant sense cap mena d'intervenció de l'Estat espanyol, es procedeixi a l'organització d'un plebiscit d'autodeterminació. Aquesta posició no és incompatible amb l'establiment de pactes amb altres pobles que s'avinguin a respectar la voluntat dels catalans nacionals i proposin d'entaular diàleg per anar a una confederació de pobles lliures.



DE CARA AL MON DE DEMA

individus. La "Llar Catalana" compta amb una dotzena de catalans (us podria dir els noms) : un xilè que parla català, un extremeño, i la resta són espanyols amb els quals fan els ballets els dies que volen donar alguna festa. Negrin té els seus satèl·lits, es dona una vida principesca, tirant de cotxe, casa de camp i una altra a la ciutat. Hi ha qui es dedica a fer còpia de les despeses seves en la compra dels objectes més costosos i més superflus, i el dia que això es publiqui la gent s'escriurà. Entre ells, quan fan alguna festa, es donen els títols de consuetud; "Ahora tiene la palabra el Excmo. Sr. Don Juan Negrin, presidente del Gobierno de la República Española..." "Ahora tiene la palabra el Embajador de España, o el Ministro de Hacienda, etc., etc." Continuen fent-se la il·lusió de les passades graneses, tal como feien els antics nobles russos a l'exili. El mal és que de tant dir-ho ja han arribat a creure's ells mateixos tot el que es fan la il·lusió d'ésser. El cèlebre SERE ha arribat a tenir 4 oficines a diversos llocs de Londres i anar-hi era com anar a un ministeri dels pitjors temps; s'havia de sol·licitar entrevista, fer avant-sala, per acabar sortint carregat d'odi per tant diner malgastat i el to dels funcionaris... A part dels grups de que us parlo, hi ha els bascos. Aquests ja fa temps que són a la Gran Bretanya i estan força ben organitzats i units. Són molt amics nostres i ens avenim en tot el que fa referència a la defensa de la personalitat nacional dels nostres països respectius. Són, en una paraula, els nostres aliats. Sempre ho han estat.

Anglaterra és un país formidable. Ha tingut grans dots d'encaixador i a l'ensem sap tornar els cops, com ho proven els grans raids contra Alemanya, que han posat a Hitler en el camí del col·lapse. Ja veurem si se'n surt dintre d'aquest any. Es evident que la intervenció japonesa ha allargat un final que es pressent proper, malgrat tot, però serà un any més de lluita per aconseguir la victòria. Jo sento molt que no hi hagi més catalans a la Gran Bretanya, perquè és un país del qual tenim molt per aprendre. A més a més, els nostres caràcters són molt semblants. És el país de l'organització assenyada i les coses es fan de manera perfecta. Hi ha una cosa de la qual gairebé ningú no parla i és una demostració magnífica de les dots angleses d'organització: el pla de les subsistències. Després de tres anys de guerra gairebé no es troben a mancar queviures, es troba de tot. Ha estat un gran èxit d'organització. Confiam, doncs, que aquest esperit d'organització aplicat a tots els aspectes de la guerra i en la pau que es prepara amb estudis molt seriosos, ens portarà la victòria i una Europa millor. I que el problema de Catalunya quedarà solventat d'una vegada per sempre.

* * *

Els problemes de reconstrucció de la postguerra són tema de preocupació de gran nombre d'organitzacions polítiques i socials angleses i nordamericanes. Els governs dels països ocupats pels exèrcits alemanys també es preocupen d'estudiar els problemes que la reconstrucció dels respectius pobles plantejarà i planteja des d'ara. Tothom està convençut que, si es vol establir una pau perdurable, és indispensable que es prenguin mesures de tota mena abans que s'acabin els trets.

La Carta de l'Atlàntic, datada el 14 d'agost del 1941, fou la confirmació d'aquesta preocupació general i Roosevelt i Churchill establiren uns punts als quals Catalunya per mitjà del Consell Nacional que presideix Carles Pi i Sunyer a Londres, i Euscadi, per mitjà del seu President Aguirre, han donat llur adhesió.

Però no n'hi ha pas prou amb la nostra adhesió com a poble. Els que gaudim de llibertat per fer-ho tenim el deure d'estudiar les repercussions que els problemes de la postguerra tindran a casa nostra i hem d'estudiar seriosament quina ha d'ésser la posició dels catalans nacionals davant de cadascun d'aquests problemes cabdals. Hem de fer-ho no pas com a cosa exclusiva de partit, sinó amb ampla visió, pensant en la unitat catalana que és indispensable per assolir l'establiment d'un règim de convivència interior per un període de temps que no pot ésser massa curt, convivència i unitat que ens ha de permetre de presentar-nos davant del món com un poble que vol la seva llibertat perquè sap on va. Davant les grans democràcies, hem de demostrar que ens sentim identificats amb l'esperit dels que avui proclamen que el món està en plena revolució, que totes les institucions hauran de passar per una transformació progressiva i que res ni ningú ha d'entorpir aquest avenç de la civilització que representarà els gran canvis que en política, en economia i en el terreny social triomfaran al món en acabar-se aquesta guerra amb la derrota definitiva de tots els feixismes.

Concixem els plans de reconstrucció que en les seves bases principals han establert Austràlia, Nova Zelanda, Canadà, la Gran Bretanya; els projectes per a una reconstrucció de tot Europa; programes com el del Partit Laborista Anglès i els objectius de la postguerra de la Federació internacional del transport. Govern, partits polítics i organitzacions sindicals tenen creades les seves comissions d'estudi per a establir punts de vista a tenir en compte el dia demà, quan de la Taula de la Pau en surtin les comissions oficials que han de recollir les diverses iniciatives i voluntats. L'Oficina internacional del Treball, filial de la que fou Societat de les Nacions, ha establert les seves comissions a Canadà i està treballant intensament, després de les reunions celebrades als Estats Units i la Gran Bretanya, per tal de precisar els problemes fonamentals que caldrà resoldre l'endemà de la guerra en relació amb la vida econòmica i dels treballadors. Els seus temes principals són aquests:

Mesures per als problemes immediats: Alimentació dels pobles necessitats, articles alimentaris necessaris per a la salut i el rendiment, dèficits probables, organització dels racionaments; problemes del vestit, de l'habitatge, sanitaris. Zones destruïdes. Restauració de l'activitat econòmica amb els problemes de la producció, transport, finançament, matèries primes, cooperació internacional. Situació dels treballadors i de llurs famílies desplaçats per la guerra: refugiats, persones obligades a treballs de guerra al servei del feixisme; estudi de les possibilitats d'assimilació, repatriació, emigració a d'altres països. Adaptació de la indústria a la producció de pau: consum probable d'articles en els primers temps de pau, readaptació de maquinària i utilatge, problema d'atur forçós, política fiscal i monetària que pot entorpir el renaixement de l'activitat econòmica en el període immediat a la postguerra.

Problemes que necessiten una acció de llarg durada: Condicions de vida i de treball, reorganització del mercat del treball, orientació professional, oficines de col·locació, ingressos dels treballadors, serveis socials. Manteniment de l'activitat econòmica, inversió de capitals. Problemes generals de relacions econòmiques internacionals, institucions financeres internacionals, coordinació mundial. Navegació, indústria tèxtil, mineria carbonífera, metal·lúrgia, agricultura.

El partit Socialista Català, independent, part integrant del gran moviment independentista català que representen els nuclis de catalans lliures que actuen sota la presidència del Consell provisional de Catalunya residenciat a Londres, treballa amb entusiasme en l'estudi de tots aquests problemes per mitjà de les seves comissions de partit i col·labora amb lleialtat en les comissions integrades per homes de diversa ideologia política que actuen dintre les Comunitats Catalanes i organitzacions similars dels països d'Amèrica i de la Gran Bretanya. La màxima preocupació dels homes del nostre Partit és la d'ésser útils a la causa nacional, sense oblidar la seva condició de militants d'un partit de classe, al servei de l'emancipació dels treballadors i, per tant, del socialisme.

La marxa de la llibertat durant els darrers cinquanta anys ha estat l'epopeia de la revolució del poble... Sabem que aquesta revolució no pot ésser detinguda fins que s'aconsegueixi l'alliberament econòmic dels de baix.

Henry Wallace, Vicepresident dels Estats Units

INDALECIO PRIETO CONTRA L'ECONOMIA CATALANA

Semblava lògic esperar que després de l'experiència soferta qualsevol pla que es tracés sobre l'ordenament futur d'Espanya havia d'ésser animat per un ample esperit renovador.

Ho semblava, però si hem de jutjar per les manifestacions recents que sobre aquest particular han fet els prohoms de la política republicana espanyola, poques esperances ens queden de que sigui així.

En realitat, més que davant d'un fet de desconeixement, ens trobem davant d'una resistència a acceptar l'única solució viable, i en aquest cas, no hi ha volta de full, totes les temptatives de persuasió resulten balderes.

Ha escrit E. Giménez Caballero —doctrinari màxim del franquisme— que quan Catalunya es redreça reclamant la seva sobirania, Espanya es troba davant d'un nou 1898, data en la qual l'imperi de Carles V perd les darreres possessions colonials. I allò que pel creador del neo-hispanisme representa la darrera desfeta que cal evitar a l'orgull espanyol, és l'obstacle que impossibilita als estadistes de l'Espanya liberal de menar la revolució espanyola fins a les seves darreres conseqüències.

Es el recel d'un desenllaç definitiu en el plet català allò que fa que, mentre els capdavanters de les democràcies es llancen a agosarades especulacions sobre un futur universal de més llibertat i millor benestar, els prohoms de la República Espanyola s'entestin en revaloritzar les fórmules més caduques i desacreditades. Mentre hom parla de les venideres grans confederacions de pobles lliures ells s'atrinxeren en l'enunciat equivoc de la Constitució del 31 sobre la federabilitat de la República, o es declaren revisionistes de la mateixa Constitució a favor de la centralització absoluta!

I no és solament en l'aspecte polític que es nota aquest mal dissimulat afany de revisió.

La poca predisposició dels polítics espanyols envers la solució del problema català s'observa àdhuc quan toquen els temes que podríem considerar més allunyats de qualsevol mena de subjectivisme: els econòmics, per exemple.

Recentment n'hem tingut una nova prova.

En el mateix article en el qual Don Indalecio Prieto es declara anti-federal, el líder socialista propugna per una pregona transformació de l'economia espanyola. Res no hi tindriem a dir si sota aquests aparentment loables propòsits Don Indalecio Prieto no amagués una ben premeditada intenció anticatalana. Com a bon socialista l'articulista coneix el valor determinant del fet econòmic. I en aquest punt concret la dialèctica li diu a favor de la seva tesi espanyolista que la

millor manera de debilitar la força política de Catalunya és la de destruir la seva potencialitat econòmica.

La frase que ara escriu Prieto no és nova. A Espanya aquesta consigna ha estat des de temps immemorial el tema de la reacció anticatalana. La sola innovació actual consisteix en el fet que el mot d'ordre passa de les mans dels latifundistes a les d'un líder socialista.

La lluita entre els interessos agraris i industrials, com és sabut, no és exclusiva d'Espanya. Anglaterra, França i Alemanya, per exemple, a mesura que la revolució industrial transforma llur economia, han de veure sostenir en el propi sol una lluita semblant entre la indústria naixent i els vells privilegis de l'aristocràcia feudal.

Com se sap, Catalunya i Euscadi, dues de les nacionalitats oprimides per l'Estat espanyol, són les entitats de més relleu econòmic en el concert total. Ambdues són famosos per llur notable força comercial i industrial. La pugna històrica entre el feudalisme i la burgesia a la Península, doncs, ha estat agreujada pel fet que les dues forces antagòniques estaven radicades en nacionalitats distintes i en oberta oposició.

Es aquesta coincidència, malauradament poc coneguda, la que crea situacions tan curioses com la que comentem avui i que, sense aquesta explicació, queda tan singularment extranya: un dirigent socialista, partidari d'un estat fort, centralista, encarregat d'esborrar del seu clos els únics vestigis de civilització industrial que conté.

Fins fa poc, havia estat Franco el campió d'aquesta política, i, en el *caudillo* de la reacció espanyola, això quedava justificat. Franco, com Petain a França, representa les velles andròmines socials, —retornades al poder gràcies a un moment d'excepció— que reviuem somnis arcaics: eliminar el tercer Estat, reconstruir el país sobre principis agrícoles i restaurar el sistema corporatiu i les antigues gerarquies socials.

Mai no ens hauríem endinsat en un tema tan anacrònic si no hagués estat un socialista el que l'agués plantejat de nou. La pròpia burgesia catalana, en el seu temps, havia aportat sobre aquest tema arguments definitius des del punt de vista progressiu.

Prieto parla d'indústries exòtiques i anti-econòmiques, referint-se al cas concret de Catalunya i Euscadi. Que és tan com dir nascudes del favor.

Cap socialista pot admetre la intervenció de factors incidentals, casuals, en la formació econòmica d'un poble. Ni cap marxista pot negar que el capitalisme representa una fase de civilització superior en relació a qualsevol sistema de producció agrària. Només —com en el cas que ens ocupa— una falsa concep-

ció patriòtica pot explicar l'adopció d'una posició tan reaccionària.

No és pas per casualitat que Catalunya reneix econòmicament sota Felip V —l'enemic suprem dels seus Furs— ni és per atzar que el seu comerç pren ampla volada sota Carles III, quan s'inicia la rectificació oproviosa que la tenia exclosa de la intervenció a les Índies. El determinisme que fa de Catalunya un país industrial és ben patent a través de la seva història. Des del segle XI que s'inicia la seva expansió marítima, fins als nostres dies, qualsevol observador mitjà sabrà dilucidar-ne les causes.

Tampoc és gaire afortunat Don Indalecio Prieto en la interpretació dels principis econòmics que resten suggerits en la denominada *Carta de l'Atlàntic*, en l'autoritat de la qual pretén recolzar les seves reformes.

El concepte emès en l'esmentat document, segons el qual es preconitza per un "sistema general que permeti a tots els països un accés a les fonts de matèries primes que llurs respectives economies requereixin", no ha de provocar les profundes modificacions en l'economia catalana que el polític tantes vegades referit estima. Nosaltres creiem, en tot cas, que seran d'una índole ben distinta.

Tal com adverteix un home, Henry Wallace, dels més ben situats per a permetre's especulacions futuristes, després de la guerra actual s'hauran acabat les nacions que fins ara tenien la potestat divina d'explotar a les altres. "Les nacions majors —diu— tindran el privilegi d'ajudar a les més joves a iniciar la seva industrialització (el subratllat és nostre) i tota mena d'imperialisme econòmic i militar ha d'acabar-se".

La conclusió lògica, doncs, és que és Espanya la que ha de lluitar contra els propis vestigis feudals per a aconseguir la seva etapa industrial y no pas Catalunya la que ha de retornar a l'estat de coses anterior a la seva revolució agrària (segle XV), un altre factor, dit sigui de pas, del seu progrés econòmic.

La vella polèmica entre l'agrarisme espanyol i la indústria catalana no pot ressuscitar-se. I molt menys pot fer-ho un socialista per obscures que siguin les seves intencions. Tant el liberalisme econòmic com les teories de l'economia nacional queden molt lluny de les inquietuds de la nostra època.

El socialisme català al qual pertenyem —l'autòcton, no el domesticat— defensant el dret del seu poble a l'autodeterminació sense limitacions i recollint el llegat de la seva civilització industrial —base de l'establiment d'un sistema més equitatiu— es considera l'interpret veritable del que, en termes interns, hem coincidit en denominar-ne la línia justa.

J. SOLER-VIDAL